

20/a

S E R M O
C E L S I S S I M I,

AC
R E V E R E N D I S S I M I
S. R. I. P R I N C I P I S

J O S E P H I

E C O M I T I B U S

D E B A T T H Y Á N,

P E R P E T U I I N N É M E T H - Ú J V Á R,
D E I, E T A P O S T O L I C Æ S E D I S G R A T I A
A R C H I - E P I S C O P I S T R I G O N I E N S I S.

L E G A T I N A T I

P R I M A T I S R E G N I H U N G A R I Æ
S U M M I, E T S E C R E T A R I I C A N C E L L A R I I,

I n s i g n i s O r d i n i s S. S T E P H A N I R e g i s A p o s t o l i c i
P r æ l a t i P e r p e t u i, &

M A G N Æ C R U C I S E Q V I T I S,

C o m i t a t u u m C a s t r i f e r r e i P e r p e t u i, S t r i g o n i e n s i s v e r o
S u p r e m i, & æ q u e P e r p e t u i C o m i t i s, u t r i u s q u e S a c r æ C æ s a r e æ, &
R e g i æ A p o s t o l i c æ M a j e s t a t i s A c t u a l i s I n t i m i S t a t u s, & E x c e l s i C o n -
f i l i i L o c u m t e n e n t i a l i s R e g i i C o n s i l i a r i i, E x c e l s æ i t e m T a b u l æ
S e p t e m v i r a l i s C o - J u d i c i s, & c.

H A B I T U S T Y R N A V I Æ,

Die II da Mensis Julii, Anno M. DCC. LXXVI

D U M

P A L L I U M
A R C H I - E P I S C O P A L E
S U S C E P I T, E T P R I M O A C C E S S I T,

A D

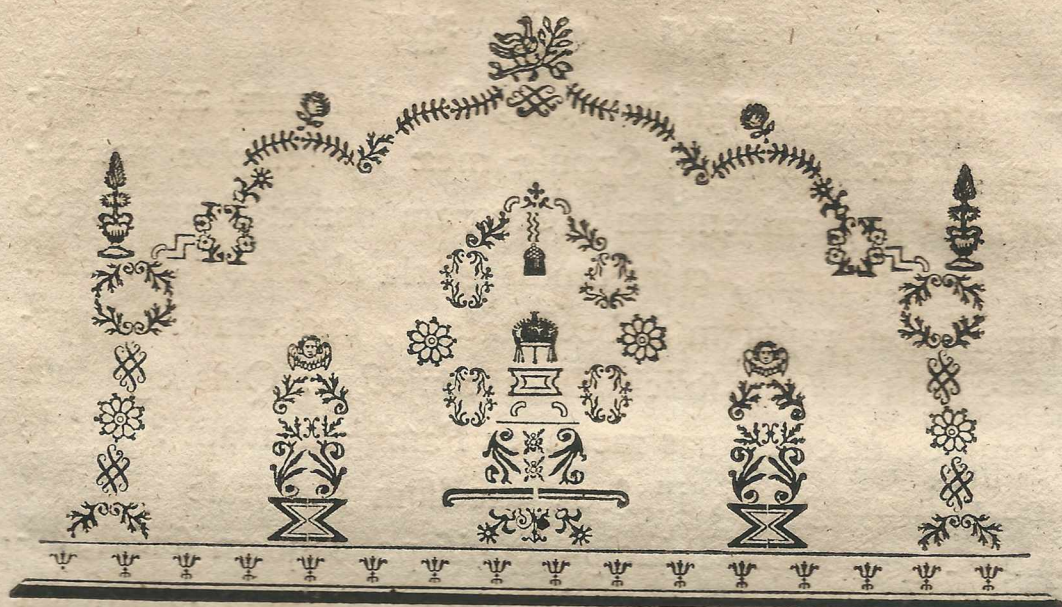
E C C L E S I A M T Y R N A V I E N S E M,

N U N C

M E T R O P O L I T A N Æ V I C E S S U S T I N E N T E M.

✿ ✿ ✿

Exultantes in visceribus Matris Vestrae Venerabiles
Fratres, & Filii Dilectissimi! hodierna die
memoriae Mariae Elisabeth Visitantis Sa-
cra, Festivos inter applausus excipitis oc-
currentem in amplexus Vestros Neo-Sponsum ipsismet Ec-
clesiae Vestrae Strigoniensis ceterarum Ecclesiarum Prin-
cipis, & Matris visceribus jam antea constrictum, primis
vocationis Nostrae principiis imbutum, sacro subinde Se-
natui Vestro adlectum, Majorum Vestrorum consiliis, con-
suetudine formatum, & ad hodierni foederis solennia jam
jam paratum, suffragiis Vestris & tunc annuntiatum.

Quae cuncta dum meae recurrunt memoriae, totidem
& mihi exultationis, & erga Vos grati animi, & fiducia
sunt argumenta. Benedico DEUM, & Patrem Domini
Nostri JESU Christi, qui secundum suam Misericordiam
magnam fecit mihi. Cujus incomprehensibilia sunt Judi-
cia, & mirabilia opera, veneranda magis, quam per-
scrutanda. Si etenim Pastoralis Officii, quod humeris

meis imponitur magnitudinem, & etiamnum amplitudinem; si Ecclesiæ hujus Sponsæ meæ contemplor præcellentiam, præminentiam, decoram numerosorum adeo Filiorum Matrem, cujus omnis gloria ab intus: Si meam ipse mecum reputem imbecillitatem, exclamandum profecto mihi in mille sollicitudines conjecto: Quis ego sum Domine, ut constituas me super Familiam tuam? Unde hoc mihi magnum, illustre, excelsum Pastorale munus? quod Apostolorum Principi nonnisi posteaquam semel, atque iterum, & tertio, se plus cæteris diligere Dominum profiteretur, creditum fuit: ut & Petrus intelligeret, & Nos edoceremur, quantum sibi curæ sit gregis hujus præfectura, quem non corruptibilibus Auro, & Argento, nec taurorum aut hircorum, sed proprio aquisivit sanguine; quem de manu nostra requisitorum se per Ezechielem minatur, si debitum Pastoralis Officii munus socordes, & desides tepide impleverimus. Quis ego? quæ vis? quæ virtus? quæ facultas mea? ut tam pretiosi, tam Nobilis, tam numerosi gregis Pater, tam fecundæ Filiorum Matris Sponsus efficiar! Quid agendum? quo curæ convertendæ? qui gregem huic Domini contra incursiones hostium tuendum, qui navis istius in procelloso hujus Seculi mari gubernaculum suscipiam?

Vigilandum mihi, custodiendæ vigiliæ noctis: *Cum speculatore me posuerit Dominus domus Israël, & constituerit me hodie super gentes, & super Regna, ut eveliam, & destruam, & disperdam, & dissipem, & ædificem, & plantem.* A) Quaquaversum enim oculos in fertili hoc agro Domini circumferam, occurrit late grassantium errorum copia; sentiendi, vitæque effrenis licentia. Frequentes se offerunt, qui derelicto fonte aquarum viventium,

tium , foderunt sibi cisternas veteres. Quot sunt ? qui nihil credendum esse statuunt, nisi quod infirmis, & calligantibus rationis suæ oculis verum, perspicuumve visum fuerit? quorum alii Religionem necessariam ad Regnorum conservationem, alii contra perniciosam Regnis contendunt, dicentes: quæstum esse pietatem. DEUM bonum! est equidem ut ait Apostolus: *Quæstus magnus pietas, cum sufficientia: nihil enim intulimus in mundum, haud dubium, quod nec auferre quid possumus: quæ enim seminaverit homo, hæc & metet.* A) Cujusmodi occurrentes meditationes, hodiernæ Solennitati propriæ, interrumpere profecto possent exultationum argumenta, & non mirum videri, si in hæc tot errorum multiplicitate, tanta de Religione differendi prurigine, sententias Scripturæ depravandi temeritate, & ad voluntatem suam Scripturam trahere repugnantem asuetudine, innovationum ipsarum periculis, non sine trepidatione tam implexo muneris humeros subjiciam, & erectus cæteroquin animus nonnihil conturbetur.

Erigit tamen me inprimis omnipotentis DEI misericordia, *ex quo omnis sufficientia Nostra est.* B) Qui dat velle, & perficere. Accingam itaque lumbos meos, & surgam, loquar ad Universos omnia, quæ præcepit Dominus. Ille enim dabit verba sua in ore meo, qui me dedit hodie in Civitatem munitam, & in columnam ferream, & in murum æreum super omnem terram, Regibus Juda, Principibus ejus, & Sacerdotibus, & Populo terræ. Auget fiduciam meam, & erigit animum, Insignis Augustæ Domus Austriacæ, Regis Apostolicæ, cujus, & miserentis DEI gratia ad hujus Ecclesiæ regiminis

A) I. Timoth. 6. v. 6.

B) 2. Cor. 3. v. 5.

fastigium vocatus sum , non interrupta in DEUM , & Religionem pietas. Sublevat imbecillitatem dein meam , vester Illustrissimi Ecclesiarum Antistites (quorum conspectus mihi est longe jucundissimus) Vester inquam Illustrissimi Ecclesiarum Antistites , Religionis Præsides , Fidei Custodes , quos Spiritus Sanctus posuit regere Ecclesiam DEI ; Apostolicus Religionis Zelus , invictum Episcopale robur , testata erga me non vulgaris benevolentia. Vestro Consilio , Vestra Prudentia , opus habet auctoritas Nostra. Vestra Sapientia , Vestro Præsidio fulciri debet infirmitus mea. Legatione una fungimur pro Christo : *Obsecro vos itaque , ut solliciti sitis servare unitatem Spiritus in vinculo pacis. . . . Ad consummationem Sanctorum , in opus ministerii , in ædificationem Corporis Christi. A)*

Confirmat me demum , metuque non modicum liberat , hæc *Castrorum acies ordinata : B)* quam seu coram adstantem , seu per late diffusum agrum hunc Domini pro custodiendo grege remanentem , fortibus lacertis , frequentibusque victoriis Illustrem cerno. Confirmat inquam me Sacræ hujus , ac suos in Ordines distributæ militiæ robur , & numerus , atque in sternendo , fugandoque veterano humani generis hoste , qui homicida fuit ab initio , longo usu adepta dexteritas.

In vobis autem vel maxime fixæ sunt spes meæ , Venerabiles Fratres , Consiliarii , ac Adjutores mei. Vos Sponsam hanc meam circumdantes , & ministrantes Domino , mire ornatis , & Sedem hanc meam decoratis , & defenditis. *En lectulum Salomonis sexaginta fortes ambiunt , ex fortissimis Israël. Omnes tenentes gladios , & ad bella*

A) Ephes. 4. v. 3. & 12.

B) Cant. 6. v. 3.

bella doctissimi. Uniuscuiusque ensis super femur suum, propter timores nocturnos. A)

Quoties vos coram Tabernaculo Domini Vestris in subselliis assistentes Divinis Officiis intueor; videre mihi videor Apocalypticos illos quatuor & viginti Seniores, qui procidebant coram Agno, habentes singuli Cytharas, & Phialas aureas, plenas odoramentorum, quæ sunt orationes Sanctorum. Vos quotidie sacrificium propitiationis offerentes Domino, prociditis coram Agno immaculato, & Cytharas, ac Phialas plenas odoramentorum exhibetis; psallentes, & cantantes Canticum Domino. Est Vestra Charissimi vocatio, cæli quædam imago. Angelorum, semper hymnos DEO canentium, expressa similitudo. Status Vestri dignitatem, Nobilitatem, Excellentiam considerantes, vitam, gradus sublimitati minime absimilem ducere studete. *Vos estis lux mundi. Sic luceat lux Vestra coram hominibus, ut videant opera Vestra bona, & glorificent Patrem Vestrum, qui in Cælis est. B)* Habitus, gestus, incessus, sermo, aliaque omnia, nihil, nisi grave præferant. In hymnis & Canticis, DEI nomen reverenter, distincte, & devote laudate. Corruscet in vobis Fides, fulgeat spes, ferveat charitas; ut Christi bonum odorem late in omnes spargentes, languentes erigatis, debiles consolidetis, & infirmos sanitati restituantis. *Ante omnia autem mutuam in Vobismetipsis Charitatem habete. C) Qui enim diligit legem implevit. Plenitudo ergo legis est dilectio. D) Ut qui ex adverso est, vereatur, nihil habens mali dicere de Vobis. E)* Sicut autem de virtute Vestra, charitate, integritate, pietate obedientia, industria, sagacitate, & Zelo assatim per-

A) Cant. 3. v. 7. B) Matth. 5. v. 16. C) I. Petri 4. v. 7.
D) Rom. 13. v. 10. E) Tit. 2. v. 8.

❁ ❁ ❁

suasus sum, propria experientia pridem edoctus, ita plurimum Consilii, auxilii, & adjumenti a Vobis accepturum me, plane confido. Nec quidquam prætermittam eorum vicissim, quæ ad Vestra commoda, decora, & ornamenta, qua tuenda, qua augenda, seu in communi, seu etiam in particulari pertinere cognovero.

Non postremum mihi præsidium in Vobis est Filii Dilectissimi! qui dispersum per Diœcesim hanc gregem Dominicum verbo DEI pascitis, & sustinetis pondus diei, & ætus. Genus electum! Populus acquisitionis! *Pascite, qui in Vobis est gregem DEI.* A) Unicuique Vestrum credita est portio gregis: Unicuique tradita vinea Domini Sabaoth. Plantate, rigate; quod perierat, requirite; quod abjectum, reducite, quod confractum est, alligante, quod infirmum, consolidate, quod pinque, & forte, custodite, quod perniciosum est, evellite, quod infectum, dispergite, quod superfluum, & noxium, rescindite *Gladio spiritus, quod est Verbum DEI.* B) Vobis dici existimate Verbum, quod factum est ad Ezechielem Prophetam: *Si dicente me ad impium, morte morieris; non annuntiaveris, neque locutus fueris, ut avertatur a via sua impia, & vivat; ipse impius in iniquitate sua morietur, sanguinem autem ejus de manu tua requiram.* C) Ut cum villicationis Vestræ rationes subinde cælestis Pater familias exegerit, cum Apostolo gloriari valeatis: *Mundus sum a sanguine omnium, non enim subterfugi, quo minus annuntiarem omne consilium DEI Vobis.* D) Credite mihi, tantæ Populorum licentiæ, disciplinæ relaxationis, fidei, ac pietatis in Ecclesia diminutionis, prima; ac præcipua causa est, defectus auditionis Verbi DEI. Ad
hujus

A) I. Petr. 5. v. 2. B) Ephes. 6. v. 17. C) Ezech. 3. v. 18. D) Acto-
rum 20. v. 26. & 27.

hujus itaque auditionem, Fidelium animos plurimum alligere, & excitare satagite.

Arguite, obsecrate, increpate, sed in omni patientia, & doctrina. Adhibita nimirum mensura, expensa temporis opportunitate, visa vulneris qualitate. Nam secta immature vulnera deterius infervescunt, & nisi cum tempore medicamenta convenient, constat procul dubio, quod medendi vim amittant. Sacra Vestra pro Concione Oratio, non persuasibilibus humanæ Sapientiæ verbis obstrepat auribus, sed captui Auditorum accommodata, in eorum animos ostensione spiritus illabatur. Parvulos, tanquam infantes modo genitos nutrite doctrinæ lacte. Ut autem sermo Vester sit efficax, & *penetrabilior omni gladio ancipiti, & pertingens usque ad divisionem animæ.* A) Vos ipsos exemplar bonorum Operum exhibeatis, oportet; in doctrina, in integritate, pietate; ut non vituperetur ministerium Nostrum. Avaritia nec nominetur in Vobis: *Radix enim omnium malorum est cupiditas; quam quidam appetentes, erraverunt a fide, & inseruerunt se doloribus multis.* B) *Turpe nimis est* (ait S. Gregorius C)) *Turpe nimis est, ibi nos negligendo cadere, unde prædicando conati sumus alios levare.* Sit vita Vestra speculum, in quod conjicientes oculos Fideles, summant, quod imitentur.

Vos vero Pubes sacra, gaudium & Corona mea! novellæ plantationes! tenella Sponsæ meæ germina! venite Filii, audite me, timorem Domini docebo Vos! quibus præliandum erit subinde prælium Domini, dimicandum cum tartareis potestatibus. Attendite lectioni, exhortationi, & doctrinæ; ut cum creditum Vobis fue-

A) Hebr. 4. v. 12.

B) I. Timoth. 6. v. 10.

C) Hom. 26. in Ezech.

rit munus Evangelii, possitis exhortari in doctrina sana, & eos, qui contradicunt, arguere. Tanta Vobis in hac Civitate non tantum de Prælatorum Vestrorum providentia, sed & profusa Magnæ illius scientiarum, & communis Patriæ Nostræ Matris, Augustæ **MARIÆ THERESIÆ** (quam **DEUS** longitudine dierum repleat, & solium ejus in seram usque posteritatem confirmet) munificentia, & sollicitudine, omnis eruditionis assequendæ opportunitas, & comoditas parata est, ut in nulla profecto alia quidquam copiosius queat desiderari. Sacris disciplinis animum excolite, non contenti vani nominis scientia. *Devitantes profanas vocum novitates, & oppositiones falsi nominis scientiæ.* A) *Fides Vestra non sit in sapientia hominum, sed in virtute DEI.* B) *Timete Dominum! iterum dico, timete Dominum! initium enim Sapientiæ, timor Domini, & nihil deest timentibus eum. Satagite ut per bona opera, certam Vestram vocationem faciatis. Induite Vos nunc armaturam fidei, per constans virtutum exercitium, mortificationem passionum, & concupiscentiarum, quæ militant adversus spiritum; ut possitis in die mala resistere, & tela nequissimi extinguere. Fili accedens ad servitutem DEI, sta in justitia, & timore, & præpara animam tuam ad tentationem.* C) *omnes namque, qui pie volunt vivere in Christo persecutionem patientur.* D)

Vobiscum porro mihi est sermo, diversorum ordinum Religiosi Viri! qui a foro, atque a Populari consuetudine abhorrentes, minacesque seculi fluctus metuentes, ut cimbam Vestram in tuto collocaretis, relictis omnibus, vos in foramine Petræ abdidistis. Ad pedes Domini

cum

A) 1. Timoth. 6. v. 20. B) 1. Corinth. 2. v. 5. C) Eccli. 2. v. 1.
D) 2. Timoth. 3. v. 12.

cum Maria manere, quam cum Martha ministrare maluistis. Vobis quidem adhærere DEO bonum est, adjuvare tamen eos, qui cum Martha ministrant Fidelibus, qui pabulo Verbi DEI pascunt, ac nutriunt Fidelium corda; iussi, & vocati alacri animo, non turpis lucri gratia debetis, *sed quodcumque facitis, ex animo operamini, sicut Domino, & non hominibus: scientes, quod a Domino accipietis retributionem hæreditatis.* A) Vos idcirco plures in eodem contubernio, eodem sub tecto congregati una vivitis, ut pro iis, qui in procelloso hujus Seculi mari navigant, & secularibus curis detinentur, in portu salutis constituti, Dominum & junctim, & per vices alternantes assiduo deprecemini. *Cum enim levaret Moyses manus, vincebat Israel; sin autem paululum remisisset, superabat Amalec.* B) Ne lassentur igitur manus Vestræ in exorando Dominum, sed sine intermissione eo, quo par est fervore, mundo corde, cum fiducia levantes manus, clamoribus Vestris, in hymnis, & canticis laudantes Dominum, Divinæ Misericordiæ sinum cunctis referate. Sint preces Vestræ humiles, & supernæ charitatis igne inflammata: ut sicut Moyses dextram Domini ad flagella super Populum suum effundenda, pœnasque de illo summendas, jam expeditam retinere valeatis. *Unde ego quoque peto, ut Vestra me Oratio talem faciat, qualis & mihi valeam, & Vobis prodesse. Potens est indigno mihi, & infirmo, ex Vestra intercessione ista tribuere, qui ex sua pietate pro Nobis dignatus est infirmari. Virtus enim DEI est, atque sapientia, qua nostram infirmitatem sumpsit, ut ex sua nos infirmitate roboraret JESUS Christus Dominus noster.* C)

Ad

A) Coloss. 3. v. 23.
Ezechiel.

B) Exod. 17. v. 11.

C) S. Gregor. Hom. 21. in

Ad Vos denique convertor jam Filii Charissimi ! Po-
pule meus ! Vineam Domini Sabaoth ! Oves pascuæ meæ !
Audite vocem meam. Non doctas fabulas secuti an-
nuntiamus omne Consilium DEI Vobis. *Apparuit enim
gratia DEI, & Salvatoris nostri JESU Christi, erudiens
nos, ut abnegantes impietatem, & secularia desideria, sobrie,
juste, & pie vivamus in hoc Seculo, expectantes beatam spem,
& adventum gloriæ magni DEI.* A) Qui multifariam,
multisque modis olim loquens Patribus in Prophetis, no-
vissime diebus istis locutus est nobis in Filio. B) State in
fide, sine qua impossibile est placere DEO. Quæ cum sit
sperandarum substantia rerum, argumentum non apparen-
tium, salutis humanæ initium, radix, & fundamentum
omnis nostræ justificationis, non in persuasibilibus huma-
næ sapientiæ verbis, sed in auctoritate summe sapientis,
& veracis DEI revelantis radicetur, est necesse. *Opor-
tet, quæ supra nos sunt fide venerari, non ratione inqui-
rere. Imbecillior quippe mens hominis est, quam ut intelli-
gentia ista capere possit.* C) Ad naturam puerorum per cre-
dulitatem, humilitatem, simplicitatem, & obedientiam
nos Dominus vult redire, ut ad cœleste Regnum mereamur
pervenire. Hi enim Patrem sequuntur, Matrem amant, dictis
credunt, & quod audiunt, verum habent. Unde quæ a sa-
pientibus, & prudentibus abscondita sunt, illis revelan-
tur. Quia vero, *fides ex auditu, auditus autem per ver-
bum Christi;* D) Frequenter, & attente Verbum DEI
audite. Nullus adeo sapiens, nullus tanta sacrarum lite-
rarum intelligentia præditus videri sibi debet, ut ab obli-
gatione audiendi Verbi DEI se liberum existimet. Quan-
do ipse DEI Filius, æterni Patris sapientia, in horto
per

A) Thess. 2. v. II. B) Hebr. I. v. I. C) S. Cyrill. Alexand. lib. 2. in Jud.
D) Rom. 10. v. 17.

per creaturam, Angelum videlicet, voluit confortari. Identidem mente revolvite illud effatum Salvatoris: *Qui ex DEO est, verba DEI audit.* A) Oves vocem Pastoris audiunt. Si de grege Domini esse, si admitti ad æterna tabernacula cupitis, vocem Pastoris audire debetis. Quamobrem Sacrosancta Tridentina Synodus in Spiritu Sancto legitime congregata disertis verbis vos monitos vult, teneri unumquemque Vestrum Parochiæ interesse ad audiendum Verbum DEI. B) Sicut autem Fides sine operibus mortua est, ita non auditores tantum, sed factores legis justificabuntur. Idcirco: *Induite Vos sicut electi DEI, Sancti, & dilecti viscera Misericordiæ, benignitatem, humilitatem, modestiam, patientiam: supportantes invicem, & donantes Vobismet ipsis, si quis adversus aliquem habet querelam: sicut Dominus donavit Vobis, ita & Vos. Super omnia autem hæc charitatem habete, quod est vinculum perfectionis.* C)

Hic vero attendere vellem vos omnes monitis magni gentium Apostoli. *Si fidem habuero (ait Apostolus) ita, ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum, ita, ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil sum.* D) Charitas ergo Filii dilectissimi non est in bonorum operum apparentia, non in verborum jactantia. Necesse itaque est, ut intelligatis noscere charitatem in singulis prope dictionis meæ Paragraphis, tam sollicitè, singulis commendatam. Charitas (ait idem gentium Apostolus) *patiens est, benigna est. Non æmulatur, non agit perperam, non inflatur; non est ambitiosa, non quærit, quæ sua sunt, non irritatur, non cogitat malum.* E) Hanc si habueritis, facile, & suapte implebitis inde
fluen-

A) Joan. 8. v. 47. B) Sess. 24. de refor. c. 4. C) I. Coloss. 3. v. 14. D) I. Cor. 12. v. 1. E) Ibid. v. 4.

fluentia perfectionis præcepta, cujusvis conditionis, & status hominibus magis propria ab eodem Apostolo aliis in locis commendata. *Mulieres subditæ estote Viris, sicut oportet in Domino. Viri diligite uxores Vestras, & nolite amari esse ad eas. Filii obedite Parentibus per omnia, hoc enim placidum est Domino. Servi obedite per omnia Dominis carnalibus, non ad oculum servientes.* A) *Doctrinis variis, & peregrinis nolite abduci. . . Obedite Præpositis Vestris, & subjacete eis, ipsi enim pervigilant, quasi rationem pro animabus Vestris reddituri.* B) *Omnes honorate, Fraternitatem diligite, Regem honorificate.* C) *Reddite omnibus debita: cui tributum, tributum: cui vectigal, vectigal: cui timorem, timorem: cui honorem, honorem.* D) *Vigilantes in omni instantia, & obsecratione pro omnibus Sanctis; & pro me orate, ut detur mihi Sermo in aperitione oris mei cum fiducia notum facere mysterium Evangelii, pro quo legatione fungor. Ego vero libentissime impendam, & super impendar ipse pro animabus Vestris.* E) *Ut cum Princeps Pastorum apparuerit, occurrere eidem lætus, & dicere valeam: Quia quos dedisti mihi, non perdidisti ex eis quemquam.* F) *Quod summa sit omnis consolationis meæ.*

A) Coloss. 3. v. 18. B) Hebr. 13. v. 17. C) I. Petr. 2. v. 17. D) Rom. 13. v. 7.
E) 2. Corinth. 12. v. 15. F) Joan. 18. v. 9.

